

Закон о настањивању војске и морнарице, 1934.

Садржај

I Опште одредбе

II Настањивање војске и морнарице у редовном
стању

III Настањивање војске и морнарице у мобилном и
ратном стању

IV Прелазна наређења

355.1 (997.1)
(084.5)

СТВО ВОЈСКЕ И МОРНАРИЦЕ

ЗАКОН

О

НАСТАЊИВАЊУ ВОЈСКЕ И МОРНАРИЦЕ

БИБЛИОТЕКА
Министарства
Бр.

3902

БЕОГРАД

Штампарска Радионица Министарства Војске и Морнарице
1934.

Додато у нови инвентар бр. ~~7089~~
1 Јануара 1942 год.
Београд.

МИНИСТАРСТВО ВОЈСКЕ И МОРНАРИЦЕ

ЗАКОН

О

НАСТАЊИВАЊУ ВОЈСКЕ И МОРНАРИЦЕ

БИБЛИОТЕКА
Министарства Војске и Морнарице
Бр. ~~392~~

БЕОГРАД

Штампарска Радионица Министарства Војске и Морнарице
1934.

МИНИСТАРСТВО ВОЈСКЕ И МОРИНАРИЦЕ

ЗАКОН

О

НАСТАЊИВАЊА ВОЈСКЕ И МОРИНАРИЦЕ

Ив. д.
35515

Садржај

Страна

I Опште одредбе	5
II Настањивање војске и морнарице у редовном стању	11
III Настањивање војске и морнарице у мобилном и ратном стању	17
IV Прелазна наређења	18

=====

ЗАКОН

НАСТАЊИВАЊА ВОЈСКЕ И МОРИНАРИЦЕ

ВОЈСКЕ

МОРИНАРИЦЕ

Настањивање војске и морнарице у редовном стању
Настањивање војске и морнарице у мобилном и ратном стању
Прелазна наређења

МИ
АЛЕКСАНДАР I

ПО МИЛОСТИ БОЖЈОЈ И ВОЉИ НАРОДНОЈ
КРАЉ ЈУГОСЛАВИЈЕ

ОБЈАВЉУЈЕМО СВИМА И СВАКОМЕ, ДА СУ:

НАРОДНА СКУПШТИНА
КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

САЗВАНА УКАЗОМ ОД 19 ОКТОБРА 1933 ГОДИНЕ У РЕДОВАН
САЗИВ ЗА 20 ОКТОБАР 1933 ГОДИНЕ, НА СВОМЕ III РЕДОВНОМ
САСТАНКУ, ОДРЖАНОМ 11 НОВЕМБРА 1933 ГОДИНЕ
У БЕОГРАДУ, И

СЕНАТ КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ,

САЗВАН УКАЗОМ ОД 19 ОКТОБРА 1933 ГОДИНЕ У РЕДОВАН
САЗИВ ЗА 20 ОКТОБАР 1933 ГОДИНЕ, НА СВОМЕ III РЕДОВНОМ
САСТАНКУ, ОДРЖАНОМ 23 НОВЕМБРА 1933 ГОДИНЕ У БЕОГРАДУ,
РЕШИЛИ И ДА СМО МИ ПОТВРДИЛИ И ПРОГЛАШУЈЕМО:

ЗАКОН

О

НАСТАЊИВАЊУ ВОЈСКЕ И МОРНАРИЦЕ

КОЈИ ГЛАСИ:

I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Настањивање је смештај војске и морнарице по зградама: државним и самоуправних тела, а у недостатку ових и по зградама приватних установа, предузећа и појединих лица.

Члан 2.

Настањивање војске и морнарице по одредбама чл. 1. овог Закона бива само у оскудици војно-државних зграда и може се вршити у редовном, мобилном и ратном стању.

Настањивање у редовном и мобилном стању врши се на сопственој територији, а у ратном стању још и на савезничкој и на непријатељској територији.

Члан 3.

За настањивање војске и морнарице у редовном стању по зградама приватних установа, предузећа и појединих лица, држава даје сопственицима накнаду у новцу уколико их драговољно нису бесплатно уступили држави, а за настањивање по зградама државним и самоуправним тела (члан 19.) не даје се никаква накнада.

За настањивање у мобилном и ратном стању не даје се никаква накнада ни приватним установама, предузећима и лицима.

Члан 4.

Величину накнаде за настањивање у редовном стању по одредбама чл. 3. овог Закона одређује Министарски савет на предлог Министра војске и морнарице и Министра финансија.

Члан 5.

Право наређивања настањивања војске и морнарице у редовном стању, по одредбама чл. 1. овог Закона, има Министар војске и морнарице по одобрењу Министарског савета, а у мобилном и ратном стању ово право има Врховна команда, односно Команда оперативне војске, а тако исто и команди самосталних армија, дивизија и одреда и овима равног ранга старешине у морнарици.

Члан 6.

За настањивање војске и морнарице не могу се користити:

1) зграде и просторије које служе за стално или привремено боравиште Њ. В. Краља или чланова Краљевског Дома;

2) зграде, станови и канцеларије страних посланстава и власти;

3) стварно већ искоришћене и потребне просторије за смештај и службу државних власти и самоуправних органа;

4) зграде и просторије намењене јавном богослужењу признатих вероисповести;

5) зграде намењене за болнице и лечилишта, просторије за јавне добротворне заводе, просторије јавних завода за наставу, односно завода за васпитање, просторије за музеје и књижнице, уколико као такве и за време рата дејствују;

6) зграде казних завода, поправилишта и притвори;

7) зграде женских манастира (самостана) и оне просторије мушких манастира, које, обзиром на стварне потребе, имају бити затворене према верским прописима, просторије неопходно потребне за службене и духовне функције као и за становање виших духовника признатих вероисповести;

8) зграде и просторије неопходно потребне за вршење поштанске, телефонске-телеграфске, железничке, бродарске и ваздухопловне службе;

9) све оне зграде које Инспекција земаљске одбране нађе за потребно да се не користе; и

10) просторије неопходне за становање домаћина и његове чељади.

Члан 7.

Да би настањивање војске и морнарице било увек осигурано, благовремено и праведно извршено

у духу овога Закона, имају се водити статистички подаци о бројном стању државних зграда и зграда самоуправних тела, приватних лица, установа и предузећа, као и о броју људства, стоке и материјала и других потреба које у зграде имају бити смештене.

У овоме циљу дужност је:

1) команданата места да воде размештајни преглед за све војно-државне и државне зграде, као и за оне које су узете под закуп;

2) општинских власти да изврше попис и воде размештајни преглед за све зграде самоуправних тела, приватних лица, установа и предузећа, на подручју општине, а које се могу употребити за смештај војске и морнарице и њихових потреба.

Сваке треће године општинске власти дужне су да изврше накнадни попис, да саставе размештајни преглед у дупликату и да један примерак доставе команданту надлежног војног округа.

За попис и за израду размештајног прегледа по државним и самоуправним зградама, општинске власти искористиће катастарске податке који постоје за ове зграде при пореским и катастарским управама.

Члан 8.

У местима у којима има војно-државних зграда а не постоје команде места, размештајни преглед по чл. 7. овог Закона води надлежна команда војног округа.

Члан 9.

Размештајни преглед садржи:

1) име и презиме сопственика зграде и његово занимање;

2) место где се зграда налази (улица и број, а по селима, ако куће нису нумерисане, у коме делу села);

3) број одаја и површина (квадратура) сваке одаје;

4) колико се у сваку зграду може сместити: људи, стоке и возова;

5) за какав су смештај поједине зграде погодне: за штабове, болнице, становање војника, магацине, коњушнице, за оруђа и т. д. са обзиром на место, положај и величину истих.

Све промене, које се у току времена догоде, уносе се у размештајни преглед.

Члан 10.

Као основа за израду размештајног прегледа служе ови подаци:

1) војводе, адмирал и виши команданти од команданта армије имају право на 4—5 соба са нужним намештајем, колико је потребно за угодан смештај;

2) команданти армија, вице-адмирал и остали ранга ових, имају право на 3—4 собе са намештајем;

3) команданти дивизија, контра-адмирал и остали ранга ових, имају право на 2—3 собе са нужним намештајем;

4) команданти бригада, пукова и команданти у морнарици ранга ових, имају право на 1—2 собе са нужним намештајем;

5) виши официри војске и морнарице имају право на једну собу са нужним намештајем;

6) остали официри и војни чиновници војске и морнарице имају право по два на једну собу са нужним намештајем;

7) подофицири војске и морнарице и њима равни, који нису у саставу команди непосредно са војницима имају право на собе рачунајући на сваког по 8 м²;

8) подофицири и војници војске и морнарице имају право на затворене и суве одаје рачунајући на свакога по 2½ м² простора за лежање;

9) на сваког коња и мазгу рачунаће се 3 м² простора за лежање (1.5 м по ширини и 2 м по дужини); за вола 4 м² (2 м по ширини и 2 м по дужини); за болесну стоку 4½—5½ м² простора за смештај;

10) број соба за смештај канцеларија појединих штабова одређује се према бројном стању официра, чиновника и подофицира дотичног штаба, колико је неопходно потребно за угодан рад.

Члан 11.

Ако општинске власти не израде на време размештајне прегледе, или ако при изради ових прегледа покажу нехатност, или унесу нетачне податке, одговорна лица казниће се у редовном стању затвором од 10—30 дана, или одговарајућом новчаном казном рачунајући за 1 дан затвора 50 динара у корист Ремонтско-коморског фонда. Казну изриче општа управна власт.

У мобилном и ратном стању одговорна лица казниће се по одредбама Војног кривичног законика.

Члан 12.

Општинске власти су дужне да настањивање врше правилно, те да сви становници буду сразмерно оптерећени. Ни у ком се случају не могу заузимати оне просторије и ствари које су неопходно потребне домаћину и његовој породици (чл. 6. тач. 10. и члан 26.).

Члан 13.

Команданти војних округа повремено ће прегледати размештајне прегледе општинских власти, а приликом регрутовања увераваће се и о њиховој тачности.

Члан 14.

У редовном стању општинска власт не може заузети станове отсутних лица, а у мобилном и ратном стању може се смештај извршити на њихов трошак уколико су ова лица обавезна према своме имовном стању. Ако је оскудица у становима, у случају мобилизације, могу се користити и станови

отсутних лица, пошто се претходно изврши комисијски попис имовине и иста смести и запечатити у засебне одаје дотичног сопственика (домаћина).

По жалбама на општинске власти доноси одлуку управна власт I степена, чија је одлука коначна и противу ње нема места правном леку.

Изјављена жалба не одлаже извршење.

Члан 15.

Зграде самоуправних тела и приватних установа, које су војне власти већ заузеле и употребљавају их, не могу се понова узимати у обзир за распоред војске и морнарице у циљу настањивања.

II НАСТАЊИВАЊЕ ВОЈСКЕ И МОРНАРИЦЕ У РЕДОВНОМ СТАЊУ.

Члан 16.

Настањивање у редовном стању може бити: стално и привремено.

Члан 17.

Стално настањивање врши се на основи сталног мирнодопског размештаја војске и морнарице.

Члан 18.

За стално настањивање користе се војно-државне и државне зграде.

Државне зграде користиће се за настањивање у недостатку војно-државних, ако су те државне зграде по оцени комисије погодне за смештај делова војске и морнарице.

Члан 19.

Ако у одређеном месту сталног настањивања не би било војно-државних и државних зграда за настањивање кога дела војске и морнарице, онда се за настањивање тих делова користе подесне зграде и подесна земљишта потребна за вежбе и

гађања, а које дотична општина, односно самоуправно тело, буде драговољно и без накнаде ставило на расположење војсци и морнарици.

Пријем и предаја ових зграда врши се путем мешовитих комисија, састављених од чланова војних и општинских власти.

Одржавање ових зграда у исправном стању за време настањивања спада у дужност Министарства војске и морнарице.

Члан 20.

За случај да у одређеном месту сталног настањивања нема зграда поменутих у чл. 19. овог Закона, онда се за смештај дотичног дела војске и морнарице узимају подесне зграде под закуп.

Члан 21.

Ако која општина односно самоуправно тело пристаје да за настањивање одређених делова војске и морнарице у дотичном месту подигне о свом трошку потребне зграде по пројектима и под надзором Министарства војске и морнарице, или да по израженим и ревидираним предрачунима за њихово подизање стави потребну суму новаца на расположење Министарству војске и морнарице, па да тако изграђене зграде изда под закуп Министарству војске и морнарице, онда се величина закупа одређује према уложеном капиталу за њихово подизање. Уговор о овоме закупу између Министарства војске и морнарице с једне стране, и дотичне општине односно самоуправног тела с друге стране, има да предвиди највише толику годишњу закупнину, да се уложени капитал за подизање зграде, заједно са каматом, може отплатити за 20 година. После овога рока те зграде прелазе у својину Министарства војске и морнарице.

Плаћање закупа почиње од онога дана када војне власти приме ново-подигнуте зграде на употребу.

Одржавање ових зграда у исправности спада у дужност Министарства војске и морнарице.

Члан 22.

Привремено настањивање војске и морнарице може бити:

1) приликом премештаја некога дела војске и морнарице из једног места у друго, када владају непогоде;

2) кад се извесни делови војске и морнарице настане привремено ван места свог сталног становања ради извршења каквог специјалног задатка;

3) кад се обвезници војске и морнарице са старешинама, или без ових, упућују на вежбу или се са ове враћају. Ово важи и за регруте када се упућују на отслужење свога обавезног рока службе у сталном кадру, или када се из кадра отпуштају по отслужењу рока;

4) кад се обвезници сталног кадра употребе за указивање разних помоћи народу, за угушивање нереда, хватање хајдука, осигурање граничне проторије и т. сл.; и

5) за време маневара и вежби, када владају непогоде.

Члан 23.

За привремено настањивање користе се по могућству и у првом реду државне зграде, а у недостатку ових и зграде самоуправних тела, приватних лица, установа и предузећа, када се због елементарних и других околности не могу употребити други начини становања.

Члан 24.

У редовном стању старешина трупе, који по добивеном одобрењу или наређењу врши настањивање по приватним домовима, дужан је претходно под-

нети општинској власти преглед о бројном стању и осталим потребама за настањивање. Прегледом се има обухватити:

1) понаособ бројно стање виших официра, нижих официра, административног особља, подофицира и војника по штабовима, командама и установама;

2) бројно стање стоке: коња, мазги, волова и т. д. и кола такође по штабовима, командама и установама;

3) број потребних соба за смештај штабова, официра, подофицира, војника, стоке и возова;

4) време трајања размештаја; и

5) намештај и прибор који је потребан за смештај војске, а нарочито штабова.

Члан 25.

Под намештајем за официре разуме се: кревет са постељним стварима, сто, столице и остали прибор за преноћиште.

Под намештајем за подофицире и војнике разуме се: простирка или поњаве за лежање, судови за кување и за доношење воде.

Под потребама за стоку разумеју се: средства за појење, средства за храњење и чишћење штала и простирка.

Члан 26.

Ако једном дому недостаје потребан намештај, општинска власт има право, да овај изузима од других домаћина на послугу, докле настањивање војске и морнарице траје.

Узете ствари на овај начин предају се, са процењеном вредношћу, по списку и на потпис, команданту стана дотичног штаба, односно онеме који се стварима служи.

Члан 27.

За настањивање не могу се узимати оне зграде и просторије, које се морају дуго испражњавати и чије би заузимање изазвало осетну штету код становника у радњи или привреди.

Члан 28.

Неспоразуме и сукобе између обвезника и становника, због настањивања, расправљају војне власти уз садејство месних власти.

Члан 29.

Како поједини грађани, тако и општинске власти, дужни су испунити захтеве овлашћених лица за настањивање војске и морнарице. За неизвршење наређења одговорна лица казниће се у редовном стању затвором од 1 до 30 дана или одговарајућом новчаном казном рачунајући за један дан затвора 50 динара у корист Ремонтско-коморског фонда.

Казну изриче општа управна власт.

У мобилном и ратном стању одговорна лица казниће се до једне године затвора. Казну изриче надлежни територијални војни суд.

Члан 30.

Трупе одговарају за квар и штету које причине у становима приватних лица и установа или узградама самоуправних тела. Становници који имају да се на то жале, упућују своје жалбе преко општине или непосредно команданту трупе, где им буде ближе, и овај је дужан да жалбе узме одмах у поступак.

Жалбе се упућују редовно пре одласка трупе, чим наступи квар односно штета, како би се ова могла утврдити и о њој саставити протокол још пре одласка трупе.

За све остало што се односи на процену и накнаду штете, важе одредбе прописа о накнади причињене штете од стране војске и морнарице, који

прописује Министар војске и морнарице у споразуму са Министром унутрашњих послова.

Члан 31.

За накнаду за извршење настањивања, општинска је власт дужна да поднесе команданту своје обласне дивизије списак свих оних грађана, чије су зграде и станови заузети за настањивање, а који имају право на накнаду по чл. 3. овога Закона. Спискови се достављају у дупликату са овим подацима: редни број, име и презиме домаћина, занимање, улица и број куће, колико је зграда или одаја заузето за настањивање, за које време, колика му накнада припада и, најзад, укупан износ за свакога и за целу општину. Величину накнаде одређује мешовита комисија састављена од три члана: претставника војске, управне и општинске власти.

Када се по поднетим списковима одобри тражена сума, онда се она у укупном износу исплаћује општинској власти на признаницу председника општине. Приликом наређивања исплате враћа се један списак по коме ће председник општине наредити исплату становницима.

Председник општине дужан је поднети спискове надлежној дивизиској области у року од десет дана по престанку настањивања, а дивизиска област донеће одлуку по њима и новац за исплату послати у року од 30 дана, рачунајући од дана пријема спискова.

Председник општине, по пријему новца, дужан је становнике исплатити у року од три дана и о томе поднети извештај команданту дотичне дивизиске области.

За нетачно и непотпуно извршење одредаба из претходна два става председник општине казниће се по одредбама члана 29. овог Закона. На случај злоупотребе председник општине, поред казне по Кривичном закону, осудиће се и на накнаду причињене штете.

III НАСТАЊИВАЊЕ ВОЈСКЕ И МОРНАРИЦЕ У МОБИЛНОМ И РАТНОМ СТАЊУ.

Члан 32.

За настањивање војске и морнарице у мобилном и ратном стању на сопственој територији не даје се никаква накнада од стране државе самоуправним телима, приватним установама, предузећима и појединим лицима.

За причињену штету на зградама и по становима од стране војске и морнарице даје се накнада, ако ове штете буде било, а у смислу чл. 30. овог Закона.

Члан 33.

Настањивање војске и морнарице у мобилном и ратном стању обавезно је за све становнике и нико се не може настањивања ослободити, ако има зграда или просторија за настањивање, сем оних поменутих у чл. 6. овог Закона. Али на случај потребе могу се узети и оне просторије које су у редовном стању ослобођене од настањивања, сем зграда поменутих у члану 6. под 1. и 2.

Члан 34.

Старешина јединице, који врши настањивање по зградама самоуправних тела и зградама приватних установа, предузећа и појединих лица, поступа по прописима Ратне службе.

Члан 35.

Кад општинска власт добије налог за настањивање, дужна је одмах да са својим органима и одређеним официрима од стране команда, трупа и установа изврши размештај по зградама и просторијама одређеним за настањивање.

Основа за размештај биће размештајни преглед и бројно стање штабова, људи, стоке и возова, који имају да се настане.

Члан 36.

Настањивање у ратном стању на непријатељској територији врши се без икакве накнаде. Изложена начела за настањивање на сопственој територији важе и за настањивање на освојеној непријатељској територији, уколико се томе не противе прописи Ратне службе и чисто војни интереси.

Настањивање треба вршити, кад је то могуће, преко општинских власти.

Члан 37.

Настањивање наше војске и морнарице у ратном стању на Савезничкој територији врши се по одредбама закључене конвенције између наше и савезничке државе. Питања која се при томе накнадно појаве, регулисаће надлежни командант у споразуму са надлежном командом савезничке војске.

Члан 38.

За настањивање савезничке војске у ратном стању на нашој територији примењиваће се одредбе овога Закона, предвиђене за настањивање наше војске и морнарице на сопственој територији, уколико ове одредбе не би биле измењене закљученом конвенцијом са дотичном државом.

Члан 39.

Сва војна лица, која за време настањивања учине какво кривично дело против имовине, казниће се по одредбама Војног кривичног законика.

IV ПРЕЛАЗНА НАРЕЂЕЊА.

Члан 40.

На зграде, које су до ступања на снагу овога Закона биле већ уступљене војсци и морнарици за настањивање у редовном стању од стране општина односно самоуправних тела, а за које је зграде војска

и морнарица плаћала накнаду — закуп, имају се применити одредбе члана 21. овог Закона. За извршење одредаба овога члана одредиће се мешовита комисија, састављена од претставника Министарства војске и морнарице, Министарства финансија и дотичне општине односно самоуправног тела, која ће одредити вредност зграде у моменту подизања и утврдити суму новаца већ примљену на име закупнине по одбитку јавних дажбина и стварно учињених трошкова за одржавање зграде. На основи комисијског извештаја, Министар војске и морнарице доноси решење: да ли се и колика сума новаца има још да исплати дотичној општини односно самоуправном телу и у коме року. Решења су обавезна за обе стране, ако је постигнут потпун споразум; у противном незадовољна страна има право тужбе редовном суду.

Члан 41.

Сви уговори, ако и уколико постоје, закључени по ранијим законима између појединих општина и самоуправних тела на територији Краљевине Југославије и бивше аустро-угарске војске, имају се заменити новим уговорима у духу члана 40. овог Закона најдаље у року од годину дана по ступању на снагу овога Закона.

Члан 42.

Овлашћује се Министар војске и морнарице да ближе одредбе за извршење овога Закона пропише Правилником.

Члан 43.

Овај Закон ступа у живот кад га Краљ потпише, а обавезну снагу добија кад се обнародује у „Службеним новинама“ и тада престаје важити Закон о настањивању војске од 23. септембра 1885. године и све одредбе осталих Закона које су у супротности са одредбама овога Закона.

Препоручујемо Нашем Министру правде да овај Закон обнародује, свима Нашим Министрима да се о извршењу његовом старају, властима заповедамо да по њему поступају, а свима и свакоме да му се поковавају.

Б. Бр. 24500

28. новембра 1933. године
у Београду.

Александар с. р.

Министар војске и морнарице,
армиски генерал,
Драг. Ж. Стојановић с. р.

Видео и ставио државни печат,
Чувар државног печата,
Министар правде,
Б. Максимовић с. р.

(М. П.)

Претседник Министарског савета и
Министар пољопривреде,
Др. М. Сршкић с. р.

Министар без портфеља,
D-r Albert Kramer с. р.

Министар социјалне политике
и народног здравља,
I. Pucelj с. р.

Министар без портфеља,
Др. Х. Карамехмедовић с. р.

Министар без портфеља,
Др. Драг. С. Којић с. р.

Министар трговине и индустрије,
Др. И. Шуменковић с. р.

Министар правде,
Б. Максимовић с. р.

Министар без портфеља,
D-r Angjelinović с. р.

Министар саобраћаја,
Лаз. Радивојевић с. р.

Министар војске и морнарице,
армиски генерал,
Драг. Ж. Стојановић с. р.

Министар шума и рудника,
P. Matica с. р.

Министар финансија,
Др. Мил. Р. Ђорђевић с. р.

Министар грађевина,
D-r Srkulj с. р.

Министар иностраних послова,
Б. Д. Јевтић с. р.

Министар унутрашњих послова,
Жив. А. Лазић с. р.

Министар просвете,
Др. Р. Станковић с. р.

Министар физичког васпитања народа,
D-r L. Hanžek с. р.

Исх. бр. 35515